

בש"פ 5419/22 - יוסף אלקובי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5419/22

לפני: כבוד השופט י' כשר

המבקש: יוסף אלקובי

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה למתן רשות לערור על החלטת בית המשפט
המחוזי מרכז-לוד (השופט א' פינק) בע"ח
57091-06-22 מיום 8.8.2022

בשם המבקש: בעצמו

החלטה

1. לפניי בקשה לפי סעיף 38א(ב) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח חדש), התשכ"ט-1969 (להלן: הפקודה או הפסד"פ), למתן רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט א' פינק) בע"ח 57091-06-22 מיום 8.8.2022. במסגרת ההחלטה האמורה נדחה הערר שהגיש המבקש על החלטת בית משפט השלום בראשון לציון (כב' השופט א' מלמד) בה"ת 8897-01-22 מיום 26.6.2022, וכן על החלטות נוספות שקדמו לה.

2. ביום 19.7.2021 נפתחה חקירה גלויה נגד המבקש בחשד לביצוע עבירות של קבלת דבר במרמה, רישום כוזב במסמכי תאגיד, הלבנת הון, עבירות מכוח חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן: חוק הביטוח הלאומי) ועוד. במהלך חיפושיו שנערכו במשרדי המבקש ובמחסן המצוי בבעלותו, נתפסו מוצגים שונים, בהם המחאות, כונני מחשב, מסמכים שונים וחומותמות. בנוסף, נתפס נכס נדל"ן בירושלים לצורך חילוט עתידי.

3. ביום 3.1.2022 הגישה המשיבה לבית משפט השלום בראשון לציון בקשה להארכת תוקף החזקת התפוסים לפי סעיף 35 לפקודה (בקשה מתוקנת הוגשה ביום 22.2.2022).
עמוד 1

4. לאחר מספר דיונים, ולאחר עיון בדו"ח חקירה סודי מטעם המשיבה ובחומרי חקירה נוספים, קבע בית המשפט, בהחלטתו מיום 28.3.2022, כי החומרים מלמדים על קיומו של חשד סביר נגד המבקש, כך שיש לאפשר את המשך תפיסתם של חלק מן התפוסים לצורך השלמת החקירה. לצד זאת, ובהסכמת הצדדים, הורה בית המשפט על השבתם של חלק אחר מן התפוסים למבקש. לעניין נכס הנדל"ן, הועלתה טענה לפיה הוא מצוי בבעלות רעייתו של המבקש. משכך, נקבע מועד דיון נוסף בו יתאפשר לרעייתו של המבקש להציג את טענותיה, ובינתיים האריך בית המשפט את תוקף תפיסתו של נכס הנדל"ן עד למתן החלטה אחרת. ביום 24.4.2022 נערך דיון נוסף ביחס לנכס, בו הוסכם כי יידחה מועד הדיון על מנת לאפשר הצגת מסמכים נוספים לעיונו של בית המשפט.
5. ביום 11.5.2022 הגיש המבקש בקשה שכותרתה "בקשת המבקש לענין תפוסים, דלתיים סגורות, דירה וכדומה". לבקשה צירף המבקש מסמכים אשר מעידים לכאורה על כך שהדירה מצויה בבעלותה של רעייתו. בגדרי הבקשה חזר המבקש על טענות שונות לגופן של ההאשמות נגדו. בהחלטת "פתקית" מאותו היום, ציין בית המשפט כי הדיון בתפיסת נכס הנדל"ן נדחה על מנת לאפשר לטוענת לזכות (רעייתו של המבקש) לשטוח את טענותיה בפניו, וכן דחה את בקשת המבקש, בהיעדר שינוי נסיבות אשר מצדיק הידרשות לבקשה.
6. ביום 26.6.2022, לאחר דיון שהתקיים בפניו, הורה בית המשפט על הארכת תוקף החזקת נכס הנדל"ן התפוס לתקופה של 6 חודשים. במסגרת החלטה זו ציין בית המשפט כי הוצגו לעיונו מספר מסמכים המלמדים על מעורבות המבקש ברכישת הנכס, וכן פעולות שביצע לטובת "טשטוש" בעלותו בנכס. במצב דברים זה, נקבע כי יש להורות על הארכת תפיסת הנכס בהתאם להוראות סעיף 21(ג) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: חוק איסור הלבנת הון), וצוין כי טענותיה של רעיית המבקש, הטוענת לזכות, תוכלנה להישמע בשלב מאוחר יותר, ככל ויורשע המבקש ויתבקש חילוט הנכס.
- בנוסף, דחה בית המשפט בהחלטתו שורה של טענות נוספות שהושמעו על-ידי המבקש. בין היתר, נדחתה טענת המבקש בדבר חובתה של המשיבה להגיש בקשה להארכת תוקף התפוסים לכל המאוחר 10 ימים ממועד התפיסה, בהתאם להוראת סעיף 36(ג) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973. בית המשפט ציין לעניין זה כי הארכת תוקף תפיסת נכס הנדל"ן התבקשה מכוח סעיף 32 לפסד"פ, ביחד עם סעיף 26(א) לחוק איסור הלבנת הון, ומשכך המסלול לפי פקודת הסמים המסוכנים אינו רלוונטי, אלא אך לאחר הגשת כתב אישום.
- כמו כן, דחה בית המשפט את טענת המבקש בדבר היעדר "עבירת מקור" לפי חוק איסור הלבנת הון, בצינו כי המבקש נחקר בחשד לביצוע מגוון עבירות, ובכלל זה עבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), אשר מהווה "עבירת מקור" בהתאם לסעיף 2 לחוק איסור הלבנת הון.
7. על החלטה זו, וכן על ההחלטות הנוספות שקדמו לה (מיום 28.3.2022, מיום 24.4.2022 ומיום 11.5.2022), הגיש המבקש ערר לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד (ע"ח 57091-06-22). לאחר שמיעת טענות הצדדים בדיון שנערך בפניו, ולאחר עיון בתמצית חומר החקירה, דחה בית המשפט המחוזי (כב' השופטת א' פינק; 8.8.2022) את הערר בקבעו כי: "בהינתן חשד סביר, חקירה המתקדמת בקצב סביר, ועילת תפיסה, לא נפלה כל שגגה בהחלטת בית משפט השלום לדחות הבקשה להשבת התפוסים. גם לא נמצאו פגמים בהליך המצדיקים כשלעצמם לדחות הבקשה להארכת תוקף התפוסים".

בית המשפט המחוזי סמך את ידיו על החלטותיו של בית משפט השלום, ודחה את שלל טענות המבקש בערר: הטענות לעניין היעדר חשד סביר נגדו; לעניין היעדר עבירות מקור לפי חוק איסור הלבנת הון; וכן את טענותיו לעניין פגמים בהליכי החקירה והתפיסה. בשולי הדברים, ציין בית המשפט המחוזי את סירובו החוזר והנשנה של המבקש לייצוג משפטי, והעיר כי יש לקוות כי ישנה את עמדתו בהמשך הדרך, בפרט בשים לב להיקף חומר החקירה וטיב העבירות המיוחסות לו.

מכאן הבקשה שלפניי.

8. בבקשה שלפניי מגולל המבקש, שעודנו בלתי מיוצג, שורה ארוכה של טענות אשר מתפרסות על פני כ-60 עמודים. כבר עתה יוער כי אורכה ואופן ניסוחה של הבקשה הקשה עד מאוד על קריאתה והבנתה, וכי חלק מן הטענות המופיעות בה נטענו באופן כללי, תוך ערבוב בין טענות עובדתיות לטענות משפטיות, אגב שימוש בניסוחים לא ראויים וללא התייחסות מספקת לקביעותיהן של הערכאות קמא.

ככל שניתן להבין מהבקשה, העורר חוזר על טענות שונות שהועלו בפני הערכאות קמא, ובכלל זה טוען כי עבירות על חוק הביטוח הלאומי אינן מהוות "עבירות מקור" לפי חוק איסור הלבנת הון; כי הצווים בעניין תפיסת הנדל"ן אינם עומדים בהוראות פקודת הסמים המסוכנים; כי הערכאות קמא קבעו כי קיים "חשד סביר" בעניינו, על אף שהעניין כבר נידון והוכרע, כביכול, בבג"ץ 7973/20 מנגל נ' מנהלת מחלקת עררים בפרקליטות המדינה (7.6.2021) (להלן: עניין מנגל); וכן מעלה טענות נוספות בדבר הגנה מן הצדק. לצד זאת, כוללת הבקשה טענות והאשמות שונות בדבר "תפירת תיקים", "מנגנון כופר לא חוקי ומאיים" וכן בדבר הטעיה של המשטרה את בית המשפט.

9. לאחר עיון בבקשה ובנספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות. כלל הוא כי רשות לערור ב-"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה החורגת מעניינו הפרטני של המבקש, או כאשר מתקיימות נסיבות ייחודיות המעלות חשש לעיוות דין. כלל זה הוחל בפסיקת בית משפט זה גם על בקשות רשות לערור לפי סעיף 38א(ב) לפקודה (ראו, מיני רבים: בש"פ 6772/19 מורחן נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (28.10.2019)).

בחינת הבקשה לפי אמות מידה אלה מעלה כי זו אינה באה בגדרם של אותם מקרים חריגים. חרף ניסיונותיו של המבקש לשוות לבקשתו אופי עקרוני, עניינה ביישום הדין על נסיבותיו הפרטניות של המקרה. כמו כן, לא מצאתי כי נגרם למבקש עיוות דין. מרבית טענותיו של המבקש נדונו על-ידי שתי ערכאות, בהחלטות מנומקות כדבעי, תוך שקילת מידתיות התפיסה, עוצמת החשד וצרכי החקירה; חלקן האחר נטען כעת בעלמא, ללא ביסוס ובאופן בלתי נהיר, ומשכך התקשיתי להתייחס אליהן.

10. למעלה מן הצורך, אציין כי לא מצאתי כי נפל פגם בהחלטותיהן של הערכאות קמא גם לגופו של עניין, ואגביל את התייחסותי למה שנראה כטענותיו המרכזיות של המבקש.

ראשית, אכן, כפי שמציין המבקש, עבירות מכוח חוק הביטוח הלאומי אינן מנויות בתוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון, ומשכך אינן מהוות "עבירות מקור" אשר יש בהן כדי לבסס את תפיסתם הזמנית של נכס הנדל"ן ויתר התפוסים לפי חוק זה. ואולם, כפי שצינו הערכאות קמא, אין בעובדה זו כדי להועיל למבקש, וזאת בהתחשב בכך

שמיוחסות לו - לצד עבירות מכוח חוק הביטוח הלאומי - שורה של עבירות מכוח חוק העונשין, אשר מהוות "עבירות מקור" לצורך סעיף 2 לחוק איסור הלבנת הון, לרבות קבלת דבר במרמה (וראו: פרט 11 לתוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון).

שנית, טענתו של המבקש לעניין צווי תפיסת הנדל"ן אינה מנומקת, אך ככל שניתן להבין מהבקשה ומכתבי הטענות הקודמים בהליך, דומה כי המבקש סובר שחל על עניינו סעיף 36(ג) לפקודת הסמים המסוכנים. ואולם, כפי שהובהר לא אחת בבית משפט זה, בטרם הגשת כתב אישום, חוק איסור הלבנת הון כולל שני מסלולי תפיסה מקבילים לצורך חילוט עתידי של תפוסים - האחד לפי פקודת הסמים המסוכנים, והשני לפי הפסד"פ (ראו, למשל: רע"פ 1448/17 שפיר נ' מדינת ישראל, פסקאות 29-31 והאסמכתאות שם (17.7.2018)).

בעניינינו, הבקשה הוגשה במסגרת מסלול הפסד"פ - סעיף 26(א) לחוק איסור הלבנת הון, אשר מפנה להוראות הפקודה, בשינויים המחויבים. בהינתן האמור לעיל, לא מצאתי כי נפל פגם באופן בו יישמו הערכאות קמא את הדין על עניינו של המבקש בנסיבות העניין ובשלב זה של ההליך.

שלישית, לא מצאתי שיש בהפניה לפסק הדין בעתירה בעניין מנגל כדי לסייע למבקש. בתמצית, יצוין כי ברקע העתירה הנזכרת עמדה החלטת גורמי האכיפה לסגור תיק חקירה בפרשה מסוימת, שעניינה בהונאה נטענת שבוצעה אגב ניצול חולשה במערכת המחשבים של הביטוח הלאומי. כפי שעולה מהרקע העובדתי המפורט בפסק הדין, באותה העת סברה היחידה הארצית לחקירות הונאה כי נסיבות העניין אינן מצדיקות פתיחה בחקירה.

במסגרת העתירה התבקש בית משפט זה להורות למנהל מחלקת עררים בפרקליטות המדינה, לממלא מקום פרקליט המדינה ולראש אגף החקירות והמודיעין במשטרת ישראל, לאפשר לעותרת לעיין בתיק החקירה; לקבוע כי העותרת לא מיצתה את זכותה לערור על ההחלטה בדבר סגירת תיק החקירה; וכן להורות על בחינה מחודשת של ההחלטה בדבר סגירת התיק. עתירה זו נדחתה על הסף מחמת שיהיו ואי-צירוף משיבים רלוונטיים. למעלה מן הצורך, הוסיף בית המשפט כי העתירה אינה מגלה עילה להתערבות בשיקול דעתן של רשויות האכיפה.

מטיעוניו של המבקש הנני למד שלשיטתו הפרשה מושא העתירה בעניין מנגל והעניין בו הוא נחשד, חד-הם. זהות נטענת זו לא הובהרה דיה, אך גם אם אניח כי אכן מדובר באותה פרשה, אין פסק הדין בעניין מנגל מסייע למבקש. החלטה (אף היא בהערת אגב, שכן העתירה נדחתה על הסף מטעמים אחרים), שלא להתערב בשיקול דעת רשויות האכיפה בעת שסברו שראוי שתיק חקירה ייסגר, אינה מהווה מעשה פסוק או תקדים באם רשויות האכיפה משנות את טעמן ומחדשות את החקירה.

סוף דבר: הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ה' באלול התשפ"ב (1.9.2022).

ש ו פ ט

עמוד 4

